

rum. Q. an prædicta Confessio absolute invalida dicenda sit. *bi pñizit oibz*
 Respondeo negative. Ratio desumitur ex Tridentino sess. 4. cap. 4. decernente, quod ad Sacramenti Pœnitentiæ valorem nil aliud requiratur, quam dolor ex motivo supernaturali conceptus, qui voluntatem peccandi excludat. Cum autem tam bene excludat voluntatem peccandi propositum formale, & explicitum, quam propositum virtuale, & implicitum, inclusum in dolore universalis, qualis est dolor de offensa bonitate divina, dicendum est, defectum formalis propositi invalidam non reddere Confessionem. Neque illa non peccandi voluntas in Sacramento Pœnitentiæ requisita vitiat per iudicium, quo quis iudicat se brevi in eadem crimina relapsurum; nam cum propositum sit actus voluntatis, & iudicium sit actus intellectus, nullam dicunt ad invicem ex natura sua oppositionem; cum videamus, quod etiam in hominibus Sanctis stet cum bono proposito justus timor, ne ex verititate voluntatis humanæ de bonis in malos mutantur. Dixi ex natura sua, quia si de hominibus fragilioribus sermo sit, timor de futuro lapsu præstare potest, ut in proposito ita nutent, ut ex huius defectu ipsa Confessio omnino invalida dicenda sit. Ita Zucher. de pœnit. ad cas. 1. & 2. Jun. num. 22. & 29. & alii.

MENSE SEPTEMBRIS.

CAS. I. Julia vidua, cum ex occulta fornicatione reddita fuit prægnans, verita ne ejus turpitudine, turgescente ventre, aliorum oculis patefiat, ita domi se continet, ut etiam diebus festis ab audienda Missa abstineat. Q. an Sacrum non audiens possit à gravi culpa excusari.

Respondeo negative, dummodo non possit sine suæ turpitudinis nota summo mane, aut in aliquo Oratorio remoto Missam de facili audire. Ratio est, quia quotiescumque non potest quis absque propriæ famæ læsione præceptum aliquod servare, ad idem servandum non tenetur, præsertim si tale præceptum sit Ecclesiasticum, quale est illud de Missa audienda in die festo; cum Ecclesia, utpote pia Mater, subditos sibi fideles non intendat cum gravi eorum incommodo obligare. Cum itaque Julia vidua grave subiret incommodum, si cogeretur, occasione audiendæ Missæ in die festo, propriam turpitudinem ex turgescente ventre aliorum oculis patefacere, dicendum est, non teneri in casu Missam audire; ideoque Sacrum non audiens, etiam in die festo, ab omni, sicque multo magis à gravi culpa excusari. Ita Pasqualig. de Sacrif. tom. 2. q. 1336. num. 4. March. de ord. tr. 5. p. 3. c. 17. n. 19. Laym. L. 4. tr. 7. c. 4. num. 16.

CAS. II. Franciscus interrogatus à Confessario de numero peccatorum mortalium, respondet, se numquam fuisse solitum illum exprimere. Q. an Confessiones præteritas repetere teneatur.

Respondeo cum distinctione. Vel Franciscus solitus fuit non exprimere numerum peccatorum ex ignorantia prorsus inculpabili, aut saltem non graviter culpabili, vel ex malitia, seu ignorantia graviter culpabili. Si dicatur primum, Franciscus non videtur absolute obligandus ad repetendas Confessiones præteritas, cum silentium inculpabile, vel tantum leviter culpabile

cir-

circa numerum peccatorum lethalium, si ipsa peccata exposita sint in genere, vel specie una cum dolore universalis, & sincero proposito non peccandi de cætero, ipsiusmet Confessionis valorem non vitiet, ut in Confessione moribundi, aliisque casibus manifestum est. Dixi, non videtur absolute obligandus ad repetendas Confessiones præteritas; nam saltem in confuso nunc, dum est admonitus, tenetur exprimere multitudinem numericam peccatorum, quam reticuit, ut sic, quantum potest, peccata sua, prout ea habet in conscientia, in Confessione præsentis exponat. Si postea dicatur secundum, jam ex se patet, Confessiones præteritas nullas esse, immo fuisse sacrilegas, & proinde à Francisco, si modo velit valide confiteri, integre, quantum fieri potest, repetendas fore. Ita Cleric. de Pœnit. decis. 31. num. 4. & 5. Zucch. cas. 1. Febr. n. 18. Girib. c. 11. n. 4. & seq.

CAS. II. Joannes raptus amore Francisæ, eidem quadam die ante Imaginem Divi Antonii dixit: Ego, teste hac Sacra Imagine, duco te in uxorem; illa vicissim respondente: & ego duco te in maritum; inde post mensem idem Joannes infirmatur, & moritur. Q. an Francisca, mortuo Joanne, possit cum Cajo Joannis Fratris matrimonium contrahere.

Respondeo negative. Licet enim certum sit, promissionem inter Joannem & Francisam non habere valorem vel matrimonii, cum defuerit præsentia Parochi, & testium, ex Tridentini lege necessario requisita, vel sponsaliorum; cum hæc contrahantur per verba de futuro, non de præsentis; adhuc tamen, cum conjugium, in casu attentatum, invalidum sit defectu solemnitatis à Concilio requisitæ, non vero defectu consensus, dicendum est, oriri ex ipso impedimentum publicæ honestatis, cum hoc etiam à matrimonio invalido, dummodo tale non sit defectu consensus, ex satis communi Doctorum mente oriatur. Posito autem prædicto publicæ honestatis impedimento, clarum est, mortuo Joanne, Francisam nequaquam posse cum Cajo Joannis fratre matrimonium contrahere. Ita Girib. tr. 10. c. 13. n. 33. Bon. q. 3. punct. 11. n. 18. Dian. p. 9. tr. 6. resol. 53.

MENSE OCTOBRIS.

CAS. I. Pœnitens, cui fuit imposita à Confessario eleemosyna pauperi largienda, pecuniam pro eleemosyna destinam insumpsit in alenda matre paupere, etsi eidem matri ex alio titulo alimenta præstare deberet. Q. an obligationi à Confessario impositæ satisfecerit.

Respondeo negative. Ratio est, quia cum Filius jure naturali pietatis teneatur matri alimenta præbere, dum matri fit largitio pecuniæ pro eleemosyna destinatæ, nequit amplius proprie dici eleemosyna, cum dici potius debeat solutio debiti legalis, ad quam solutionem potest per Judicem Filius compelli casu, quo hic sit satis dives, ut solvere possit. Cum itaque mens Confessarii, imponentis pœnitenti, ut eleemosynam pauperi largiatur, non sit mens imponendi alicujus legalis debiti solutionem, bene vero opus satisfactorium, ad quod alio titulo ipse pœnitens non teneatur, dicendum est, pœnitentem in nostro casu, qui in alenda matre paupere pecuniam insumpsit, quam tenebatur in eleemosynam largiri obligationi sibi

bi à Confessario impositæ nequaquam satisfacisse. Ita Cleric. de Pœnit. decis. 34. num. 11. Surd. de aliment. tit. 7. quæst. 37. Dian. part. 6. tract. 4. resol. 54.

CAS. II. Fictus mendicis secus viam sedens omni externo conatu per Christi vulnera transeuntes, adjurat, ut sibi eleemosynam præbeant. Q. an usu dictæ adjurationis graviter peccet.

Respondeo negative. Quamvis enim fictus mendicis contra religionem peccet eleemosynam per Christi vulnera in falsa mendicitate implorans; adhuc tamen, cum supponatur in ipso ficto mendico animus, & voluntas obtinendi quod petit, non ita vane, & irrisorie Christi vulnera contestatur, ut graviter lædatur divinus honor, & proinde neque ut idem fictus mendicis gravis culpæ reus in usu dictæ adjurationis dicendus sit. Dixi, in usu dictæ adjurationis; nam si fictio mendici in grave proximi damnum cederet, ut eveniret, si ille copiosam eleemosynam à transeuntibus consequeretur, tunc certe graviter peccaret, non quidem contra religionem, sed contra justitiam, unde & obligationem haberet restituendi pecuniam, quam sub eleemosynæ titulo recepisset. Ita Palau disp. 4. punct. 1. n. 5. Cleric. in erorem. cap. 42. quæst. 5. & 6. Tambur. L. 5. in Decalog. cap. 8. §. 1. num. 4.

CAS. III. Cum Parochus loci Aquis Rheni, circumdati frequenter laboret capite, relicto in Parœcia idoneo Sacerdote, qui ejus vices supplere valeat, solet mensibus Julio, & Augusto in alio non valde distante salubriori loco morari. Q. an in conscientia sit tutus.

Respondeo negative. Tum quia Parochus ex quo propter aeris intemperiem frequenter laboret capite, non inde habet causam sufficientem, quæ ipsum à residentia excuset, ut constat ex Sacræ Congreg. Decretis sive anno 1573. sive die 7. Julii ann. 1604. in hac re emanatis. Tum quia licet aeris intemperies à residentia excusaret, non potuisset adhuc Parochus noster, etiam relicto in Parœcia idoneo Sacerdote, ab eadem absque expressa Ordinarii licentia per duos menses abesse, ut pariter juxta formam Concil. Trid. sess. 23. cap. 1. Sacræ Congregat. sub die 7. Octob. anni 1604. decrevit. Cum itaque in nostro casu nulla fiat mentio dictæ facultatis ab Ordinario expresse obtentæ, dicendum est, Parochum, qui solet mensibus Julio, & Augusto in alio à Parœcia non valde distante salubriori loco morari, in conscientia tutum non esse, ut ex erudita SS. D. N. Bened. XIV. Instructione sub die 6. Martii anno 1733. diffuse videre est.

M E N S E N O V E M B R I S.

CAS. I. CUM parvam dumtaxat Plateam distet à Parochiali Ecclesia, domus cujusdam rustici, putat hic satisfacere præcepto diei festi, Missam audiens è fenestra domus suæ, unde celebrantem commode inruetur. Q. an verum putet.

Respondeo negative. Ratio est, quia si fenestra domus per plateam, licet parvam, sejuncta est ab Ecclesia, audiens Missam è tali fenestra, nisi adsit tanta populi multitudo, ut ab Ecclesia ad rustici domum pertingat, neque phy-

physice, neque moraliter dici potest Sacrificio assistens, & præsens, sicuti ad satisfaciendum præcepto diei festi necessarium est. Cum enim præsentia fundetur non in majori, vel minori distantia, sed in communicatione locorum, si loca ex eorum dispositione ita separantur, ut invicem non communicet, excluditur non solum physica, sed etiam moralis præsentia, quamvis per accidens sensu percipiatur quid fiat, ut contigit in his, qui in duobus ejusdem domus cubiculis solo pariete medio separatis reperiuntur, qui, quamvis seipsos loquentes ad invicem audiant, non tamen sibi ipsis præsentem vel physice, vel moraliter sunt. Quamvis itaque Rusticus è fenestra suæ domus commode celebrantem valeat intueri; adhuc, cum nequeat dici, quod si intra Ecclesiam, vel sit pars multitudinis Sacrificio in Ecclesia peracto assistentis, dum putat se è tali loco satisfacere diei festi præcepto, falsum putare, dicendum est. Ita Pasqual. tom. 2. quæst. 1304. num. 5. Rosign. art. 11. & alii.

CAS. II. Rosa juvenis Bononiensis, cum à nonnullis mensibus ad Mutinensis Diœcesis locum non valde distantem transierit; receptis ab Ordinario Bononiense liberi sui status attestationibus, matrimonium ibi contraxit. Quod intelligens Bononiensis Parochus, sub quo Rosa habet domicilium paternum, judicat, Matrimonium à Rosa contractum nullum esse. Q. an rectum sit Parochi Bononiensis judicium.

Respondeo negative. Ratio est in primis, quia ad Matrimonii valorem non requiritur, quod contrahatur coram Parocho sponsæ, cum possit æqualiter contrahi coram Parocho viri, & proinde licet Rosa habeat domicilium paternum sub Parocho Bononiensi, adhuc potest valide in Mutinensis Diœcesis loco Matrimonium contrahere, si ibi sponsi sui domicilium reperitur. Secundo, quia cum dicatur, quod Rosa à nonnullis mensibus ad Mutinensis Diœcesis locum transierit, jam animum habere potuit ibi figendi domicilium, vel quasi domicilium acquirendi, in qua hypotesi potest etiam valide Matrimonium contrahere coram Parocho illo, sub cujus Parœcia Rosa ipsa moratur. Qua de re Parochus Bononiensis, licet habeat in propria Parœcia domicilium paternum Rosæ, adhuc non recte judicat, Matrimonium ab eadem Rosa Mutinensi loco contractum, nullum esse. Ita ex declarat. Sacræ Congr. sub ann. 1573. L. 1. decret. pag. 125. ut ex instruct. 13. volum. 2. Bened. XIV. clare apparet.

CAS. III. Postquam Lucius Matrimonium cum Livia contraxit, certior factus est, ipsum à prima juventute in Liviæ Baptismo Patrini munus exercuisse. Q. quo sit recurrendum, ut Matrimonium prædictum sanetur.

Respondeo cum distinctione. Si impedimentum cognationis spiritualis, de quo certior factus est Lucius, cæterorum quoque notitiæ perventum est, ita ut occultum dici non possit, ad Datariam faciendus es recursus, ut Matrimonium invalide contractum sanetur, cum Sacra Pœnitentiaria nullam circa impedimenta publica habeat facultatem. Si autem dictæ cognationis impedimentum publicum, aliisque notum non sit, tunc pro revalidando hujusmodi Matrimonio ad Sacræ Pœnitentiariæ tribunal recurrere satis est. Cum enim loquendo de impedimentis occultis, à quorum dispensatione, vi-

gore Bullæ Innocentii XII. abstinere debet major Pœnitentiarius, enumeretur illud cognationis spiritualis solummodo, quando sermo est de Matrimonii contrahendis, non vero quando sermo fit de Matrimonii contractis; sequitur, quod si impedimentum in nostro casu occultum sit, possit Matrimonium cum tali impedimento contractum per simplicem summi Pœnitentarii dispensationem sanari. Ita ex instruct. 20. tom. 4. Sanctissimi Domini Nostri Benedicti XIV. feliciter regnantis.

M E N S E D E C E M B R I S.

CAS. I. **C**Ajus mutuo dans Petro summam auri, obligat se se ad eam intra triennium non repetendam: sed quia probabiliter putat, aliquod lucrum cessans, vel damnum emergens sibi tali tempore eventurum, tria pro quolibet centenario annuatim perit. Q. an sine labe usuræ hoc petere possit.

Respondeo affirmative. Quamvis enim mutuans nequeat aliquid recipere vel pro sola carentia pecuniæ, vel pro obligatione pecuniam non repetendi intra triennium; potest tamen aliquid recipere pro damno probabiliter emersuro, aut pro lucro intra prædictum tempus probabiliter cessaturo, quanti scilicet arbitrio prudentis potest hoc periculum æstimari; cum mutuans non teneatur cum sui probabili detrimento beneficium ex sua pecunia mutuatario præbere. Cum igitur Cajus mutuans nullatenus servetur indemnis, nisi mutuatarius se obliget ad compensandum integrum damnum, quod ex mutuata pecunia eidem Cajo forte emergat, aut lucrum, quod cesset, si tria pro quolibet centenario spei lucri, vel probabilitati damni commensurantur; poterit ea Cajus annuatim licite petere, & hinc ab omni usuræ labe excusari. Ita P. Viva in expos. prop. 42. ab Alex. VII. proscriptæ, aliique.

CAS. II. Antonius, dum male ageret cum Seja, invasus fuit stricto ense à Titio Seja marito. Qua de re, putans alia via non posse vitam propriam tueri, Titium præveniendi occidit. Q. an per talem occasionem irregularitatem incurrerit.

Respondeo negative. Ratio est, quia licet Antonius deprehensus fuerit in adulterio cum Seja Titii uxore, tamen fuit adhuc injuste à Titio invasus ad mortem, cum hic non possit vel uxori in adulterio deprehensæ, vel Antonio cum eadem adulteranti mortem propria auctoritate inferre, ut constat ex 19. ab Alexand. VH. proscripta propositione; sicque cum idem Antonius, etsi propria culpa causam dederit homicidio, potuerit jure naturæ & vitam propriam tueri, potuit etiam licite, alio deficiente modo, se se defendendi, invasorem suum præveniendi, occidere. Cum autem ex Clement. *Si furiosus*, de homicid. absolute, & absque ulla distinctione habeatur, quod irregularitatem nequaquam incurrat, qui suum invasorem cum moderamine inculpatæ tutelæ se se defendendo occidit, sequitur Antonium, occidendo invasorem Titium, irregularitatem nullatenus incurrisse. Ita ex Less. l. 2. cap. 9. dub. 1. n. 237. Dian. part. 5. tract. 5. resol. 47 Girib. in 5. Decal. præcept. cap. 1. num. 43.

CAS.

CAS. III. Vetula minis, ac verberibus territa, maleficio in Catellum translato, destruxit maleficio, quod ad perdendum Titii puerulum jam patrauerat. Q. an hoc contigerit absque novo peccato.

Respondeo cum distinctione. Si sermo sit de Vetula destruente maleficio jam patratum in puerum medio maleficio translato in catellum, dicendum est, factum hoc non contigisse absque novo peccato. Ratio est, quia adhibere novum maleficio, vel maleficio transferre de pueri in Catellum cum sit Magicæ artis usus, tacitam, vel expressam involvens dæmonis invocationem, est res intrinsece mala, quæ proinde, ad evitandum etiam quodcumque grave sibi imminens damnum, numquam licite potest executioni mandari. Si vero sermo sit de Antonio, qui minis, ac verberibus vetulam induxit ad destruendum maleficio, quod ad perdendum ejus puerum jam patrauerat, respondendum est, quod Antonius, dummodo judicaret posse vetulam destruere maleficio patratum in puerum absque nova dæmonis ope, novoque maleficio, eandem ad hoc præstandum licite cogere potuit minis etiam, atque verberibus, si aliud remedium non suppetebat; quia mens Antonii in casu fuisset curare dumtaxat puerum, evitendo diaboli opera, vetulæque maleficæ execrando impietatem, quod quam maxime licitum dicendum est. Ita ex Anacl. tract. 5. dist. 2. quæst. 5. num. 49. & 50. Less. l. 2. cap. 8. dub. 8. num. 48. Girib. loc. cit. sup. num. 49.

ANNO MDCCXLIV.
M E N S E J A N U A R I I.

CAS. I. **T**itius habens votum castitatis, confessus est, se commisisse peccatum fornicationis, non aperiendo ex oblivione circumstantiam voti: inde putavit errorem corrigere in nova Confessione, dicendo: Violavi votum castitatis in re gravi, non explicando fornicationem. Q. an hæc secunda Confessio errorem primæ sufficienter correxerit.

Respondeo affirmative. Quamvis enim non liceat circumstantiam peccati tamquam novum distinctumque peccatum in eadem Confessione aperire, quia tunc pro uno individuo peccato ad duplicem moralem speciem pertinente subrogaretur duplex numero peccatum, quod non esset confiteri peccatum commissum, sed alia non commissa; adhuc tamen, quando in una Confessione exposita est una malitia peccati, & ex oblivione ommissa est alia malitia ejusdem; tunc sufficit, quod in secunda Confessione hæc posterior dumtaxat malitia exponatur, perinde ac si esset peccatum phisice à primo distinctum. Hinc est, quod Titius, qui voto castitatis obstrictus, confessus est se commisisse peccatum fornicationis, non aperiendo ex oblivione circumstantiam voti, dicens in secunda Confessione, se in re gravi vio-

Y 2

las-